

ZAPISNIK

sa 17. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 3. jula 2013. godine

Sjednica je počela u 9.45 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Vukčević, Zoran Jelić, Rešid Adrović, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Fatmir Gjeka, Nebojša Medojević, Strahinja Bulajić, Milutin Đukanović, Srđan Milić i Mladen Bojanić.

Sjednici su, po pozivu, prisustvovali: Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca; Ljiljana Radović, zamjenica vrhovnog državnog tužioca; dr Branislav Radulović, član Senata Državne revizorske institucije i Vladan Perović, predstavnik Državne revizorske institucije.

U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici Odbora prisustvovao je Goran Krivokapić – predstavnik NVO „Institut Alternativa“.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora je konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

- Usvajanje zapisnika sa 13, 14, 15 i 16. sjednice-

KONTROLNO SASLUŠANJE zamjenika Vrhovnog državnog tužioca, Veselina Vučkovića, radi prikupljanja informacija o eventualnom postojanju nezakonitih radnji i povrede interesa države u vezi sa aktuelnim problemom snabdijevanja Kombinata aluminijuma a.d. Podgorica električnom energijom.

* * *

-Zapisnici sa 13, 14, 15 i 16. sjednice Odbora usvojeni su bez primjedbi-

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, podsjetio je članove Odbora da je Odluka o kontrolnom saslušanju donijeta u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, kao i da je logičan slijed aktivnosti koje je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet preduzeo u prethodnom periodu u vezi sa: situacijom u kojoj se nalazi Kombinat aluminijuma Podgorica (KAP); revizijom državnih garancija koje je izdala Vlada Crne Gore a koja je sprovedena od strane Državne revizorske institucije (DRI), kao i nizom dopisa i razmatranja Informacije Regulatorne agencije za energetiku (RAE) povodom postupanja energetske subjekata po nalogu RAE i postojanja nelegalnog snabdijevanja KAP-a električnom energijom u trenutku kada su Elektroprivreda Crne Gore (EPCG), Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES) i Montenegro Bonus prestali to da rade. Takođe, podsjetio je Odbor da se sjednica održava u cilju dobijanja relevantnih odgovora od strane Vrhovnog državnog tužilaštva, dosadašnjih aktivnosti,

kao i osvrta na Ocjene i stavove Odbora povodom razmatranja Izvještaja DRI o reviziji garancija a koje su prosljeđene tužilaštvu i DRI 11. juna 2013. godine, što je i bio motiv da predstavnici DRI prisustvuju sjednici.

Polazeći od navedenog, predložio je da rasprava traje do 12 časova, odnosno do početka sjednice Skupštine, na kojoj je predviđena rasprava o Izvještaju Centralne banke Crne Gore za 2012. godinu, da članovi Odbora, shodno Poslovniku, nakon što predstavnici VDT-a informišu Odbor o sprovedenim aktivnostima, u vremenu od 5 do 10 minuta uzmu učešće u raspravi, kao i da nakon što dobiju odgovore od predstavnika VDT-a eventualno iste iskomentarišu.

Poslanik **Nebojša Medojević** je bio mišljenja da kontrolno saslušanje v.d Vrhovnog državnog tužioca predstavlja najvažniju temu o kojoj Odbor raspravlja u ovom sazivu, i da se radi o mogućoj krivično-pravnoj odgovornosti pojedinih lica za ogromne štete koje su nastale po građane i državu Crnu Goru. Takođe, naveo je da poslanici Demokratskog fronta očekuju konkretne odgovore na postavljena pitanja i predložio da Odbor radi bez vremenskog ograničenja, kako bi svaki poslanik imao pravo da postavlja pitanja i da traži odgovore od v.d Vrhovnog državnog tužioca i da ukoliko bude potrebe Odbor nastavi sa radom sutra.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva (VDT), Veselin Vučković obavijestio je Odbor da je cijeneći značaj i složenost pitanja i problema iz nadležnosti ovog Odbora koja su bila predmet razmatranja na sjednicama od 10. i 14 juna, a vrednujući odnos međusobnog uvažavanja, polazeći od nadležnosti državnog tužilaštva i zakonom propisanih oblika, odnosa i saradnje sa Skupštinom i njenim tijelima, na osnovu odluke sa sjednice tužilaca VDT-a, su se danas odazvali pozivu Odbora u svojstvu zamjenika VDT-a, kao ovlašćeni predstavnici tog tužilaštva da pruže određeni broj odgovora i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti, a u vezi sa onim što je predmet razmatranja.

Takođe, podsjetio je da je prije svega zaključcima (ocjene i stavovi) ovog Odbora od 10. juna pod tačkom 7 zatraženo kontrolno saslušanje VDT-a u najkraćem roku, u vezi preduzetih radnji postupanja povodom eskaliranja problema sa funkcionisanjem energetskog sistema Crne Gore, prouzrokovanih neovlašćenim snabdijevanjem KAP-a iz evropske interkonekcije. Potom, odlukom istog Odbora od 14. juna ove godine kontrolno saslušanje VDT-a proširuje se i na izvještaj DRI o reviziji garancija Vlade CG izdatih u 2010. i 2011. godini, dok se predlogom dnevnog reda za današnju sjednicu traži kontrolno saslušanje sada već v.d. Vrhovnog državnog tužioca, radi prikupljanja informacija o eventualnom postojanju nezakonitih radnji i povreda interesa države CG u vezi sa aktuelnim problemom snabdijevanja KAP-a električnom energijom. Ukazao je da se ne može raditi o kontrolnom saslušanju VDT-a zato što nosilac ove funkcije nije imenovan i da se ne može raditi ni o kontrolnom saslušanju v.d. VDT-a jer takvu funkciju ne poznaje Zakon o državnom tužilaštvu. S tim u vezi ukazao je da su se on i koleginica Ljiljana Radović, na osnovu ovlašćenja sa sjednice VDT-a kao tijela propisanog Zakonom o državnom tužilaštvu odazvali pozivu prije svega da informišu

Odbor o mjerama i radnjama iz nadležnosti VDT-a upravo u vezi sa pitanjima i problemima koje je ovaj Odbor razmatrao. Polazeći od navedenog obavijestio je Odbor da će kao zamjenici VDT-a pružiti određeni broj informacija strogo se pridržavajući nadležnosti Državnog tužilaštva i Ustavom zagaranovanog jedinstva i samostalnosti ove organizacije.

Predsjednik Odbora, **Aleksandar Damjanović**, zahvalio se zamjenicima VDT-a što su otklonili jednu dilemu koja se i u javnosti pojavila već nekoliko mjeseci od kada je konstatovana ostavka VDT-a, gospođe Čarapić, i razriješili time što su jasno naveli da sjednici prisustvuju u funkciji zamjenika tužioca.

U raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Strahinja Bulajić, Zoran Jelić, Milutin Đukanović, Filip Vuković, Nebojša Medojević, Zoran Vukčević, Mladen Bojanić, Damir Šehović i Srđan Milić.

U vezi sa nelegalnim snabdijevanjem KAP-a električnom energijom, **poslanik Aleksandar Damjanović** ukazao je da je Crnoj Gori nanijeta nemjerljiva politička i ekonomska šteta i naglasio da se ovakva situacija sa električnom energijom dešava prvi put u poslednjih 50 godina, jer ranije nijednom potrošaču nije bilo omogućeno da nelegalnim snabdijevanjem u trajanju od četiri mjeseca naruši međunarodni sistem interkonekcije. Takođe, poslanika Damjanovića je interesovalo da li je VDT, u kontekstu razmatranja ove situacije, indentifikovalo personalno odgovorna lica, ne samo u KAP-u već i u drugim sistemima koji su dopustili da se u dužem vremenskom periodu dešava nelegalno snabdijevanja KAP-a električnom energijom, kao i da li je VDT pokušalo da indentifikujete odgovornost lica koja su dovela Crnu Goru i budžet države u nezavidan položaj na način što će se po osnovu garancija platiti najmanje 102 mil. €, ne računajući kamate koje će takođe biti plaćene.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, obavijestio je Odbor da su prve aktivnosti bile preduzete na bazi informacija objavljenih u štampanim i elektronskim medijima i na taj način tužilaštvo je došlo do saznanja da je 7. juna 2013. godine u Briselu održan sastanak Evropskog udruženja operatera prenosne mreže i od Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) zatraženo da u svojoj kontrolnoj oblasti obezbijedi balans i uspostavi vanredni program kompenzacije za komercijalno nepreračunate odlive energije koje su oduzimate iz sinhronizovane oblasti već duži vremenski period. Osnovni razlog debalansa crnogorske kontrolne oblasti nastao je zbog nedostatka snabdjevača za KAP. Takođe, na sastanku je utvrđeno da ukoliko se ne izbalansira sistem ili CGES ne uspije da izradi program kompenzacije, zainteresovani operateri prenosnih sistema bi inicirali postupak u skladu sa multilateralnim sporazumom zbog nanijetih šteta. Vučković je ukazao da je na osnovu navedenih saznanja u VDT-u fomiran predmet sa ciljem utvrđivanja eventualnog postojanja osnovane sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti saglasno nadležnostima VDT-a, propisanim članom 44 Zakonika o krivičnom postupku.

Upoznao je Odbor sa činjenicom da je Ministarstvo ekonomije dostavilo VDT-u izvještaj, zajedno sa skupštinskim zaključcima od februara 2012. i aprila 2013. godine, kojim su precizno definisane nadležnosti Regulatorne agencije za energetiku, operatora prenosnog sistema, snabdjevača električnom energijom, proizvođača električne energije, operatora tržišta električne energije, Vlade Crne Gore i Ministarstva ekonomije. Takođe, upoznao je članove Odbora da je Uprava policije, u vezi sa nastalom situacijom, a saglasno svojim nadležnostima propisanim članom 257 Zakonika o krivičnom postupku, preduzela mjere i radnje u pravcu prikupljanja podataka i dokaza o neovlašćenom preuzimanju električne energije za KAP. U vezi sa pitanjem da li je utvrđena konkretna odgovornost povodom nelegalnog snabdjevanja KAP-a, Vukčević je iznio stav da je tužilaštvo još uvijek u fazi prikupljanja dokaza o poslovanju ovog privrednog subjekta i da ne želi praviti procjene prije konkretne i sveobuhvatne analize.

Zamjenica Vrhovnog državnog tužilaštva, Ljiljana Radović obavijestila je Odbor da VDT povodom dostavljenih ocjena i stavova Odbora za ekonomiju, finansija i budžet utvrđenih na sjednici Odbora održanoj 10. juna 2013. godine, formirao spisak predmeta Ktr. br. 253/13. Takođe, konstatovala je da se VDT upoznao sa Izvještajem DRI o reviziji državnih garancija izdatih KAP-u i ukazalo Instituciji na obaveze koje proističu iz člana 254 Zakonika o krivičnom postupku i člana 23 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji. Takođe, upozнала je Odbor sa postupkom VDT koji se odnosi na ukazivanje DRI-u da je neophodno dopuniti navedeni izvještaj sa postupkom revizije u KAP-u kao akcionarskom društvu kojem su izdate garancije, što je u skladu sa članom 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, a koja je u fazi realizacije. Ponovila je stav da VDT u ovoj fazi nije u mogućnosti da utvrdi konkretnu krivičnu odgovornost s obzirom da je postupak prikupljanja podataka i dokaza u toku.

Poslanik Strahinja Bulajić, saopštio je svoja zapažanja koja su vezana za eventualno postojanje nezakonitih radnji i povrede interesa države u vezi sa aktuelnim problemom snabdjevanja KAP-a električnom energijom. Takođe, bio je mišljenja da je suštinski problem sa KAP-om ono što stoji iza raznih ugovora, a o čemu javnost nije upoznata. Poslanik Bulajić naveo je da je Vlada Crne Gore izbjegavala sprovođenje arbitražnog postupka jer bi posljedice bile veoma nepovoljne za Crnu Goru i ukazao da je Ugovor o poravnanju poguban po privredu Crne Gore. Takođe, podsjetio je na izjavu ministra ekonomije, dr Vladimira Kavarića, da je moguće gašenje KAP-a kroz stečaj, te da bi u tom slučaju sve državne garancije pale odmah, a što je predstavljalo iznos od 170 miliona eura sa kamatnim iznosom, dok se danas govori o 102 miliona eura bez kamatnog iznosa. On je takođe, naveo da KAP ne može da egzistira bez sopstvenog izvora energije i postavio pitanje da li je ruskim partnerima isti bio obećan. Poslanik Bulajić je naveo hronologiju događaja koji su doveli do nezakonitih radnji i povrede interesa države u vezi sa aktuelnim problemom snabdjevanja KAP-a električnom energijom. Istakao je da ukupni dug prema EPCG u ovom trenutku iznosi oko 250 miliona eura (od čega je 44 miliona dug KAP-a i devet miliona dug Montenegro Bonusa,

a ostatak je dug drugih preduzeća i građanstva). Takođe, poslanik Bulajić je ukazao na postojanje Pravilnika o određivanju objekata, postrojenja i uređenja, kojima se ne može obustaviti, odnosno ograničiti isporuka električne energije i zamolio da se obrati pažnja na taj pravilnik.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva, Veselin Vučković ukazao je da je VDT zahtijevalo dostavljanje relevantnih informacija, između ostalog i Ugovor o prodaji KAP-a, od Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore. Prilikom formiranja predmeta u vezi sa nelegalnim korišćenjem struje došlo se do saznanja da je država Crna Gora uskratila subvencije, a na VDT-u je da utvrdi da li se u tom postupku pridržavala ugovora, da li je trebalo ranije reagovati ukoliko je to propisana obaveza, kao i šta je ekvivalent povlastici koja se daje KAP-u. Vukčević je upoznao Odbor sa informacijom koju je ministar ekonomije, dr Vladimir Kavarić, dobio od CGES-a, i proslijedio VDT-u, a u kojoj je navedeno da uzimajući u obzir skupštinske zaključke, zaključke Vlade i mišljenje Uprave za inspekcijske poslove, svako neplansko gašenje tehnoloških cjelina dovelo bi do nesagledivih posljedica po bezbjednost radnika, životne sredine i samih postrojenja KAP-a. Na kraju ovog izlaganja, obavijestio je Odbor da će VDT nakon prikupljenih informacija angažovati stručno lice u predkrivičnom postupku koji će sprovesti detaljnu analizu u cilju pojašnjenja svih nedoumica u oblasti energetike, neposredno prije formiranja konačnih zaključaka.

Poslanik Zoran Jelić je konstatovao da od početka 2013. godine, KAP u energetsom sistemu, kao potrošač, radi bez snabdjevača električne energije, što je suprotno sa članovima 158 i 159 Zakona o energetici, a takođe suprotno članovima 8 (vrste ugovora) i 24 (podaci o trgovanju) Tržišnih pravila (crnogorski operator tržišta električne energije – Podgorica, i da je preuzimao električnu energiju iz sistema bez sklopljenog ugovora o nabavci električne energije, što je bio dužan da uradi sa ovlaštenim snabdjevačem i da nije obavijestio CGES koji je operator na tržištu električne energije. Takođe, poslanik Jelić je saopštio da je svaki utrošeni MW električne energije zabilježen na zvaničnim mjernim mjestima i potvrđen je od strane KAP-a kao i da je preuzimanje električne energije od strane CGES, takođe zabilježeno. Takođe naveo je da je, ovakvo ponašanje KAP-a uslovalo direktni debalans CGES-a i uopšte tržišta električne energije. Imajući u vidu Zaključke Skupštine iz 2012. i 2013. godine i mišljenje Uprave za inspekcijske poslove, poslanik Jelić je konstatovao da bi svako neplansko zaustavljanje tehnoloških cjelina dovelo do havarija i nesagledivih posledica za bezbjednost radnika, životne sredine i samih postrojenja KAP-a i da iz tog razloga CGES nije imao mogućnost jednostranog isključenja ovog potrošača, već je zahtijevao od njega, kao specifičnog industrijskog potrošača, plansku konzervaciju proizvodnih cjelina. Poslanik Jelić je pozvao prisutne da iskomentarišu važeća zakonska pravila, pravilnike, imajući u vidu novonastalu situaciju i postojanje Pravilnika o određivanju objekata, postrojenja i uređenja, kojima se ne može obustaviti, odnosno ograničiti isporuka električne energije koji nije izmijenjen donošenjem novog Zakona o energetici.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva, Veselin Vučković je konstatovao da je Pravilnik o određivanju objekata, postrojenja i uređenja, kao podzakonski akt još uvijek na snazi, i da definiše i uređuje poslovanje tri privredna subjekta, među kojima nije konkretno Kombinat aluminijuma već elektroliza aluminijuma. Uzimajući u obzir mišljenje nadležne inspekcije, kojim je između ostalog, navedeno da bi isključenje KAP-a imalo negativne posljedice na životnu sredinu, Vukčević je konstatovao da se postavlja pitanje da li je uopšte bilo moguće isključiti KAP. Ukazao je da će biti provjerena cjelokupna dokumentacija na osnovu koje je inspekcija donijela prethodno navedeni zaključak.

Poslanik Milutin Đukanović iskazao je nezadovoljstvo što je tužilaštvo tek sada zainteresovano za Ugovor o kupoprodaji akcija fondova u KAP-u iz 2005. godine i na osnovu izvještaja DRI konstatovao da je Vlada prikazala netačan bilans uspjeha KAP-a tako što je na dan 31. decembar 2005. godine prikazan gubitak u poslovanju od oko 147 mil. €, a u Izvještaju o promjenama na kapitalu, akumulirani gubitak u poslovanju iznosio je oko 271 mil. €. Takođe je naveo da je u izvještaju DRI konstatovano da se Vlada po osnovu Ugovora o poravnanju iz 2009. godine odriče potraživanja i daje subvencije za struju i garancije na kredite u iznosu od oko 307 mil. €. Takođe je naveo da je jedan od problema što je Vlada Crne Gore otpisala dug KAP-a prema državi i izdala garancije u iznosu od 131,6 mil. €, a koje su zaštićene kontragarancijama strateškog partnera CEAC-a u iznosu od samo 22 mil. €. Takođe ukazao je da treba sagledati ulogu i poslovanje Montenegro Bonusa DOO Cetinje, u dijelu snabdijevanja električnom energijom KAP-a. Takođe, poslanik Đukanović je naveo da je Pravilnik o određivanju objekata, postrojenja i uređaja kojima se ne može obustaviti odnosno ograničiti isporuka električne energije nije razlog za ne preuzimanje mjera.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva, Veselin Vučković je konstatovao da se rješenje problema oduzimanja električne energije iz evropske interkonekcije može riješiti po principu "roba za robu, odnosno struja za struju". Uzimajući u obzir skupštinske zaključke od februara 2012. godine i aprila 2013. godine, Vukčević je ukazao da se time potvrđuje da je Skupština detaljno raspravljala o navedenom problemu, ali da nije pokrenuto pitanje odgovornosti. Istakao je da će VDT, zbog dužnosti koju ima prema Odboru, Skupštini Crne Gore, javnosti i svim građanima, prikupiti sve informacije i baviti se isključivo konkretnim djelima, krivicom i odgovornošću, a ne odgovornošću sa stanovišta politike.

Poslanik Filip Vuković je iznio stav da nije postojalo neovlašćeno korišćenje električne energije i da su svi preuzeti kw/h uredno evidentirani kod ovlašćenog distributera električne energije. Takođe, ukazao je da je Vlada davanjem garancija dala podršku privredi, kao i da je posledica naplate garancija uvođenje stečaja.

Poslanik Nebojša Medojević iznio je podatak da je 67% firme Solomon Enterprises Limited koji je potpisnik Ugovora o kupoprodaji akcija fondova u KAP-u

iz 2005. godine u vlasništvu Rusala i iskazao sumnju da je vlasnik preostala 33% jedno domaće lice, preko povezanih kompanija i lica. Imajući u vidu navedeno, interesovalo ga je da li je do sada utvrđeno, eventualno postojanje elemenata bića krivičnog djela korupcije prilikom zaključivanja Ugovora o kupoprodaji akcija fondova u KAP-u iz 2005. godine. Poslanik Medojević je ukazao je da je 22. novembra 2010. godine uputio Inicijativu za preispitivanje zakonitosti i štetnosti Odluke Vlade da sklopi Ugovor o poravnjanju sa CEAC holdingom, En+ grupom, KAP-om i Rudnicima boksita i naveo da je dobio odgovor od VDT-a da tu nema nikakvih nezakonitih elemenata i upućen je na zaštitnika imovinskih prava i odnosa. Takođe, poslanika Medojevića je interesovalo zašto nije sprovedena ekonomska analiza prilikom izdavanja garancija i zašto povjerioci nijesu uzeli neka druga sredstva obezbjeđenja od CEAC-a i En+ grupe kao zalog (akcije i korporativne obveznice, hipoteku na imovinu, garanciju države Rusije) i ukazao da je normalno da ruska firma traži garanciju države Rusije. Imajući u vidu navedeno poslanik Medojević je ukazao da su jedini zalog koji je vlasnik KAP-a dao za obezbjeđenje garancija od 135 mil. € akcije KAP-a i konstatovao da je, imajući u vidu poslovne rezultate KAP-a u 2009. godini i iskazani gubitak od 40 miliona eura, nivo zaduženja i strukturu proizvodnje, realno procijeniti da je vrijednost kapitala KAP-a negativna, odnosno, precizno rečeno akcije KAP-a, kao finansijski instrument i likvidna imovina, ne vrijedi ništa.

Poslanik Zoran Vukčević je naveo da se svaka odluka mora posmatrati u okolnostima u kojima je donijeta. To se može odnositi i na neovlašćeno korišćenje energije i s tim u vezi ukazao da je: potrošena električna energija zabilježena na svim brojlilima i sa strane interkonekcije i sa strane Crne Gore sa jasnom namjerom da ista mora biti vraćena (Crna Gora je već 50 godina potpisnik Memoranduma o korišćenju električne energije iz interkonekcije i na taj način preuzima sva prava i obaveze); energija iz interkonekcije nije korišćena bez znanja iz susjednih zemalja i nije bila namjera da struja ne plati ili ne vrati, i postavio je pitanje koje bi posljedice i rizik bile da se to nije uradilo, a na koje je Uprava za inspeksijske poslove upozorila dopisom koji je prosljeđen Ministarstvu ekonomije. Zaključio je da u cilju sagledavanja sveukupne situacije treba sagledati i okolnosti u kojima su takve odluke donešene, sa jasnim ciljem da KAP nastavi sa radom i bude u funkciji ekonomske stabilnosti Crne Gore pod uslovom da je zasnovan na profitabilnim principima.

Poslanik Mladen Bojanić je bio mišljenja da aktuelni problem snabdijevanja Kombinata aluminijuma a.d. Podgorica električnom energijom ima veze sa korupcijom i naveo da se nada da će taj problem riješiti tužilaštvo jer i ono snosi dio odgovornosti. Takođe, poslanika Bojanića je interesovalo da li postoje bilo kakvi elementi krivičnog djela koji su utvrđeni po osnovu dosadašnjih dešavanja sa KAP-om.

Poslanik Damir Šehović je naveo da Crna Gora zbog aktuelnih dešavanja koja su tema kontrolnog saslušanja plaća skupu cijenu koja se ne mjeri samo finansijskim iscrpljivanjem teškim nekoliko stotina miliona eura, već i da je situacija problematična

iz razloga što se radi i o povredi interesa države Crne Gore. Takođe, istakao je da povod Odbora za razgovor sa državnim tužilaštvom proizilazi iz dvije činjenice: nelegalno snabdijevanja KAP-a električnom energijom i procedura izdavanja državnih garancija o čemu konkretno govori nalaz DRI. Takođe, podsjetio je da je Skupština u prethodnom periodu imao čitav niz rasprava koje su posvećene pitanjima KAP-a, kao i da postoji dovoljno korisnih informacija koje će Vrhovno državno tužilaštvo uzeti u obzir, navodeći da je ohrabren onim što je čuo od VDT-a. Poslanik Šehović je postavio slijedeća pitanja: da li je uzeto u obzir pismo od strane predstavnika evropskog udruženja operatora prenosne mreže koji se u jednom dijelu obraća institucijama Crne Gore povodom situacije nelegalnog snabdijevanja; da li su razmatrani detalji iz nalaza DRI posvećeni proceduri izdavanja državnih garancija, u kojima se na stranama 14 i 15 konstatuje da nema formalnog zahtjeva za izdavanja državnih garancija. Poslanik Šehović je naveo da nije rađena ekonomska analiza koja bi potvrdila opravdanost izdavanja državnih garancija, kao i da nije bilo nadzora od strane davaoca državne pomoći, i konstatovao da je neophodna saradnja svih državnih organa u cilju prikupljanja informativne građe koja će biti potrebna za utvrđivanje odgovornosti.

U vezi sa pismom koje je dobijeno od strane predstavnika evropskog udruženja operatora prenosne mreže, **zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva, Veselin Vučković** je ukazao da tužilaštvo nema pomenuti dopis u posijedu, ali da je navedeno pismo od većeg značaja državnim organima koji vode unutrašnju i spoljnu politiku. U odnosu na konstataciju poslanika Šehovića u vezi sa „ovlaš sakupljanjem informacija“, Vukčević je iznio mišljenje da tokom sjednice nijesu iznijeti detalji i sve pojedinosti iz razloga što se tužilaštvo nalazi u fazi postupka u kojem mora obezbijediti planiranje operativnog rada, kao i da je zbog javnosti napravio ustupak i saopštio nivo aktivnosti koje sprovodi policija u Kombinat u aluminijuma. Iznio je stav da u lancu rada tužilačko operativne djelatnosti sa policijom i svim drugim državnim organima koji u svojoj nadležnosti imaju otkrivanje krivičnih djela i izvršalaca nema otaljavanja, prebacivanja ili gubljenja vremena, jer bi u tom slučaju vrhovno državno tužilaštvo automatski reagovalo.

Poslanik Srđan Milić naveo je da je funkcija kontrolnog saslušanja da se pruži puna politička podrška tužilaštvu kao instituciji i ukazao da je problem nelegalnog snabdijevanja KAP-a električnom energijom veliki problem koji se mora riješiti personalizacijom krivice. Poslanik Milić je naglasio da očekuje poštovanje Zakona o državnom tužilaštvu, i postavio pitanje da li je bilo kršenja člana 2 i 3 navedenog zakona, koji se odnose na potrebu obezbjeđivanja nezavisnosti u radu Vrhovnog državnog tužioca bez oblika političkog pritiska. U odnosu na dva postupka utvrđivanja istražnih radnji KTR (243/13 i 253/13) poslanika Milića je interesovalo da li je bilo koji od tih predmete dat na razmatranje specijalnom tužiocu za organizovani kriminal. Takođe, postavio je pitanje da li je bilo predmeta po kojima je odloženo krivično gonjenje i odbačena krivična prijava a tiču se KAP-a od 2005. godine do današnjeg dana.

Zamjenik Vrhovnog državnog tužilaštva, Veselin Vučković je ukazao da se ne radi o zaštiti državne niti profesionalne tajne, već o prirodi postupka izviđaja propisanog Zakonikom o krivičnom postupku, a kojim je uređeno da se svaka preduzeta radnja mora čuvati, odnosno, dok se provjere vrše iste ne mogu biti predmet javnog iznošenja. Takođe, ukazao je na neophodnost da specijalni tužilac, kao odjeljenje vrhovnog državnog tužilaštva, mora biti u toku sa radom tužilaštva. Ocjenio je, da je predmet složen, obiman i veoma značajan zbog čega će se sprovesti uz profesionalno angažovanje cjelokupnog tima Vrhovnog državnog tužilaštva. Na kraju izlaganja, Vukčević je obavijestio Odbor da nije upoznat sa činjenicom da je bilo koji predmet formiran kroz primjenu instituta odloženog gonjenja, kao i da su lica osumnjičena u tom predmetu nosioci ovlaštenja, odnosno odgovorna lica KAP-a ili službena lica u vezi sa radom KAP-a.

Poslanik Aleksandar Damjanović je naglasio da je shodno članu 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore definisano ko može biti pozvan na kontrolno saslušanje i da predstavnike Elektroprivrede, Montenegro Bonusa i Crnogorskog elektroprenosnog sistema, Odbor može jedino saslušati posredno, odnosno preko tužilaštva.

Član Senata DRI, Branislav Radulović naglasio je da su predstavnici DRI pozvani da prisustvuju sjednici kao zainteresovana strana i da poziv ocjenjuju kao nastavak dobre saradnje ove institucije sa Odborom za ekonomiju, finansije i budžet. Takođe, naveo je da je postupajući po zaključcima Skupštine, a posebno zaključcima koji su rezultat rada Odbora, u svojstvu rukovodioca revizije 18. juna 2013. godine obavijestio ministra ekonomije, dr Vladimira Kavarića, o neophodnosti dostavljanja dokumentacije u vezi sa revizijom dugova KAP-a, a u cilju utvrđivanja mogućeg postojanja fiktivnih ugovora i da je rok za dostavljanje dokumentacije 4. jul tekuće godine. Takođe istakao je da će sva dokumentacija i informacije kojima raspolaže DRI biti dostavljene Vrhovnom državnom tužilaštvu.

Nakon što je član Senata DRI obavijestio Odbor o navedenim aktivnostima, predsjednik Odbora zaključio je raspravu.

Povodom obavljenog kontrolnog saslušanja Skupštini Crne Gore podniet je sljedeći

I Z V J E Š T A J

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, podsjetio je da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet na sjednici održanoj 14. juna 2013. godine, donio Odluku o kontrolnom saslušanju zamjenika Vrhovnog državnog tužioca, povodom razmatranja Izvještaja Državne revizorske institucije o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini, a u vezi sa Ocjenama i stavovima, koje je Odbor utvrdio na 13. sjednici održanoj 10. juna 2013. godine, a koji se, između ostalog, odnose na prikupljanje informacija o eventualnom postojanju nezakonitih radnji i povrede interesa

države u vezi sa aktuelnim problemom snabdijevanja Kombinata aluminijuma a.d. Podgorica električnom energijom.

U cilju racionalizacije rasprave, dogovoreno je da predstavnici Vrhovnog državnog tužilaštva, daju osvrt na Izvještaj DRI o reviziji garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini; ocjene i stavove Odbora povodom razmatranja Izvještaja DRI; nelegalno snabdijevanje KAP-a električnom energijom, kao i da li je tužilaštvo do sada identifikovalo personalno odgovorne za nastalu situaciju.

Prije prelaska na raspravu, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca Veselin Vučković, informisao je Odbor da on, kao vršilac dužnosti, ne može biti predmet kontrolnog saslušanja, ali da će, cijeneći aktuelnost i važnost rasprave, u svojstvu zamjenika Vrhovnog državnog tužioca pružiti određene informacije.

I

Zamjenik Vrhovnog državnog tužioca – Veselin Vučković informisao je Odbor da je tužilaštvo djelovalo na osnovu informacija iz medija, i s tim u vezi ukazao da je na plenarnom sastanku mreže operatera prenosnih sistema održanom 7. juna 2013. godine u Briselu zatraženo od Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) da u svojoj kontrolnoj oblasti obezbijedi balans i uspostavi vanredni program kompenzacije za komercijalno nepreračunate odlive energije oduzete iz sinhronizovane oblasti u dužem vremenskom periodu. Imajući u vidu navedeno, konstatovao je da CGES oduzeo više od 100.000 MW/h neizmirene električne energije iz sinhronizovanog sistema što je uticalo na sve operatere prenosnih sistema u ovoj sinhronizovanoj oblasti. Takođe, naveo je da je na plenarnom sastanku konstatovano da ukoliko se ne izbalansira sistem ili CGES ne uspije da napravi program kompenzacije koji bi uticao na druge operatere prenosnih sistema zbog već stvorenog debalansa, postoji mogućnost da svi zainteresovani operateri prenosnih sistema iniciraju postupak zbog povrede u skladu sa multilateralnim sporazumom. Ukazao je da je tužilaštvo na osnovu navedenih informacija formiralo predmet Ktr. br. 243/13 u cilju prikupljanja činjenica i dokaza o eventualnom postojanju nezakonitih radnji u vezi sa aktuelnim problemom snabdijevanja Kombinata aluminijuma električnom energijom. S obzirom da je tužilaštvo u fazi prikupljanja dokaza, ukazao je da sada nijesu u mogućnosti da daju eventualne procjene, u vezi sa ishodom predmeta.

Zamjenica Vrhovnog državnog tužioca - Ljiljana Radović navela je da je tužilaštvo u skladu sa Ocjenama i stavovima koje je Odbor utvrdio na 13. sjednici održanoj 10. juna 2013. godine, detaljno proučilo izvještaj Državne revizorske institucije, posebno u dijelu koji se odnosi na državne garancije izdate KAP-u po osnovu Ugovora o poravnanju iz 2009. godine. Ukazala je da je Državna revizorska institucija u skladu sa članom 254 Zakonika o krivičnom postupku i članom 23 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji dužna da nadležnom tužilaštvu podnese krivičnu prijavu ukoliko u postupku revizije utvrdi da postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po

službenoj dužnosti, sa svim podacima i dokazima na kojima se zasniva krivična prijava, kao i zapisnik o izvršenoj reviziji. S tim u vezi, tužilaštvo je formiralo predmet Ktr.br. 253/13 u cilju prikupljanja podataka i dokaza o eventualnom postojanju krivične odgovornosti u dijelu koji se odnosi na državne garancije Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini.

II

Nakon što su zamjenici Vrhovnog državnog tužioca dali uvodna obrazloženja, na Odboru je otvorena rasprava, tokom koje su ispoljeni različiti stavovi u pogledu utvrđivanja političke i druge odgovornosti povodom nelegalnog snabdijevanja Kombinata aluminijuma električnom energijom i procedure izdavanja državnih garancija, i iskazane sljedeće konstatacije da:

- se KAP nalazi u velikim problemima zbog Ugovora o poravnanju iz 2009. godine kojim je Vlada Crne Gore otpisala dug KAP-a prema državi i izdala garancije u iznosu od 131,6 mil. €, a koje su zaštićene kontragarancijama strateškog partnera CEAC-a u iznosu od samo 22 mil. € nominalne vrijednosti, dok je tržišna vrijednost bila značajno niža od nominalne vrijednosti i iznosila je 0,6754 € na dan 20.11.2011. godine, što dovodi do toga da je svega oko 2% bilo pokriveno kontragarancijama;
- Nije bilo moguće obustaviti isporuke električne energije u KAP-u, imajući u vidu Pravilnik o određivanju objekata, postrojenja i uređaja kojima se ne može obustaviti odnosno ograničiti isporuka električne energije („Sl. list Srgc", br. 29/88), koji je i dalje na snazi. Navedenim pravilnikom, u članu 3, propisano da isporuka električne energije ne može biti obustavljena na objektima za elektrolizu aluminijuma;
- Treba sagledati ulogu i poslovanje Montenegro Bonusa DOO Cetinje, u dijelu snabdijevanja električnom energijom KAP-a;
- Imajući u vidu konstatacije iz Izvještaja DRI o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdate u 2010. i 2011. godini, nije sprovedena relevantna ekonomska analiza, koja bi potvrdila opravdanost izdavanja garancija KAP-u i da nije realizovana direktna kontrola namjenskog trošenja sredstava državne pomoći;
- je potrebno sagledati i vremenski period, odnosno, okolnosti kada su izdate garancije KAP-u, kao i okolnosti pod kojima se desilo neovlašćeno preuzimanje električne energije iz evropske interkonekcije.

U odnosu na pitanja koja su postavljena predstavnicima Vrhovnog državnog tužilaštva, poslanike je, između ostalog, interesovalo:

- Da li je do sada utvrđeno, eventualno postojanje elemenata bića krivičnog djela korupcije prilikom zaključivanja Ugovora o kupoprodaji akcija fondova u KAP-u iz 2005. godine;
- Da li je, prekršen član 3 Zakona o državnom tužilaštvu, kojim je propisano da funkciju državnog tužioca ne smije se vršiti ni pod čijim uticajem i niko ne smije da utiče na državnog tužioca u vršenju njegove funkcije, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, i na taj način onemogućeno ranije otvaranje istražnih radnji povodom privatizacije KAP-a;
- Da li postoje predmeti po kojima je odloženo krivično gonjenje i odbačena krivična prijava a tiču se Kombinata aluminijuma u periodu od 2005. godine do 2013. godine, kao i da li je u postupku preduzimanja mjera i radnji radi utvrđivanja eventualne odgovornosti uključen Specijalni tužilac za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Sjednici je, po pozivu, prisustvovao član Senata Državne revizorske institucije, dr Branislav Radulović, i informisao Odbor da je DRI polazeći od zaključaka Skupštine Crne Gore i Ocjena i stavova Odbora, zatražila neophodnu dokumentaciju od Ministarstva ekonomije, i da će DRI kada pribavi navedenu dokumentaciju izvršiti reviziju dugova KAP-a, odnosno sagledati eventualno postojanje fiktivnih ugovora koji kao indicija eventualno mogu postojati, i na šta je ukazano od strane Skupštine Crne Gore. Takođe, obavijestio je da će informacije kojima DRI raspolaže biti dostavljene državnom tužilaštvu.

Sastavni dio ovog zapisnika čini audio zapis sa sjednice

Sjednica je završena u 12.15 časova.

* * *

Broj: 00-63-7/13-

SEKRETAR ODBORA
Nađa Vukićević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović, s.r.